

КЛІПОВЕ МИСЛЕННЯ ЯК СВОЄРІДНА АДАПТАЦІЯ ПСИХІКИ ДО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ

Сучасний пришвидшений темп життя трансформує уподобання людей: великі за обсягом тексти сприймаються все складніше, і людство, а особливо молоде покоління, поступово переходить до споживання лише заголовків або картинок із підписами. Розвиток телебачення і, особливо, інтернету, призвело до того, що нинішнє молоде покоління все менше мислить логічно, сприймаючи отриману інформацію поверхнево, адже в ХХІ столітті людина має сприйняти величезний потік інформації (найчастіше неважливої, фрагментарної, вирваної з контексту), саме тому така інформація не затримується в думках надовго і швидко замінюється на іншу, як при перемиканні каналів або перегляді новин. Фахівці навіть говорять, про новий феномен сучасності – кліпове мислення, термін останніх десятиліть, що описує спосіб сприйняття інформації, характерний для нового покоління.

Поняття «кліпове мислення» найчастіше використовують для позначення особливостей мислення, яке відрізняється високою швидкістю сприйняття образів, візуальністю, емоційністю, асоціативністю.

Основними причинами виникнення кліпового мислення є (за К.Г.Фрумкіним):

1. Розвиток сучасних технологій, і, відповідно, збільшення інформаційного потоку;
2. Необхідність приймати більший обсяг інформації;
3. Багатозадачність;
4. Прискорення ритму життя і спроби встигнути за всім, щоб бути в курсі подій;
5. Зростання демократії і діалогічність на різних рівнях соціальної системи [3].

Кліповість мислення характерна здебільшого дітям та підліткам, бо саме вони не уявляють своє життя без інтернету, різноманітних гаджетів. Велика кількість сучасних фільмів, серіалів і навіть творів художньої літератури створюються саме для кліпового споживача. Інформація в них подається маленькими блоками, часто змінюючи одна одну без логічного зв'язку. В пресі переважають невеликі, стислі тексти, в яких автори лише окреслюють контури проблем. На телебаченні спостерігається перевага подачі новин, які між собою не пов'язані, а також в рекламі ролики замінюються в хаотичному порядку. В результаті людина, не осмисливши одну тему, не проаналізувавши її, не зробивши висновки, переходить до споживання іншої.

Недоліками кліпового мислення є:

1. Нездатність до тривалої концентрації уваги;

2. Зниження здатності аналізувати отриману інформацію;
3. Підвищення сприйнятливості до маніпуляцій та впливу;
4. Зниження коефіцієнту засвоєння знань;
5. Послаблення здатності до співчуття;
6. Швидка стомлюваність;
7. Поверховість знань і суджень;
8. Прокрастинація.

Найчастіше термін кліпове мислення вживають у негативному значенні, указуючи на те, що «кліповість» згубно впливає на сучасне суспільство і є однією з гострих соціальних проблем. Однак все не так однозначно. Кліпове мислення – дуже складне і неодноманітне явище, у якого є як негативні, так і позитивні сторони:

1. Велика інформованість з будь-яких питань;
2. Швидкодія;
3. Багатозадачність;
4. Захист мозку від інформаційного перевантаження

Отже, зовсім не дивно, що в століття соціальних мереж людям легше сприймати інформацію у вигляді картинок, ніж вчитуватися в довгі тексти, сприймати контекст або синтезувати інформацію з уривків. Але необхідно вміти адаптуватися в сучасному світі, не втрачаючи при цьому захоплення і бажання пізнавати і аналізувати. У зв'язку з вищевказаним з'являється нагальна потреба аналізу впливу новітніх інформаційних технологій на формування особистості і суспільства, в тому числі через призму світоглядних змін.

*Кудря А.,
професор, доктор педагогічних наук Рассказова О.І.
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОБ'ЄДНАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Уже минуло п'ять років з моменту укладення рішення МОНу про поєднання соціальної роботи та соціальної педагогіки. За цей проміжок часу вже можна оцінити недоліки та переваги даного рішення, зробити певні висновки стосовно його ефективності та доцільності.

Соціальна робота та соціальна педагогіка мають певні відмінності, як в теоретичній так і в практичній частині. Для оцінки доцільності об'єднання цих двох галузей науки, давайте більш ретельно розглянемо їх.

Узагальнюючий аналіз поглядів вчених І. Зверєвої, Л. Ковальової,